

**Hoge Raad, 6 december 1996, Ster Woningen v Stermij**

**HANDELSNAAMRECHT**

**Gevaar voor verwarring**

- [De Rechtbank heeft de juiste maatstaf aangelegd door te onderzoeken of de handelsnamen in zo geringe mate van elkaar afwijken dat bij het publiek verwarring tussen de beide ondernemingen te duchten is.](#)
- [Oordeel dat woord 'Ster' zwak onderscheidend vermogen heeft en beide namen in hun geheel niet toch een zo grote gelijkenis vertonen dat verwarringsgevaar te duchten is, geeft geen blijk van onjuiste rechtsopvatting](#)

Dit onderzoek heeft haar geleid tot de slotsom dat zodanige verwarring in dit geval niet te vrezen is. De Rechtbank heeft geoordeeld dat het in beide handelsnamen voorkomende woord 'Ster' op zichzelf een zwak onderscheidend vermogen heeft. Hiervan uitgaande heeft zij vervolgens onderzocht of de beide handelsnamen, in hun geheel beschouwd, toch een zo grote gelijkenis vertonen dat het bedoelde gevaar te duchten is. Op grond van de visuele en auditieve verschillen tussen de beide namen heeft zij geoordeeld dat dit niet het geval is. Dit oordeel en de overige hiervoor in 3.3 weergegeven oordelen geven niet blijk van een verkeerde rechtsopvatting en kunnen, daar zij berusten op waarderingen van feitelijke aard in cassatie niet verder op juistheid worden getoetst. Zij zijn niet onbegrijpelijk noch onvoldoende gemotiveerd

Vindplaatsen: BIE 1999, nr. 52, m.nt Verkade

**Hoge Raad, 6 december 1996**

(H.L.J. Roelvink, E. Korthals Altes, W.H. Heemskerk, R. Herrmann en O. de Savornin Lohman)

(...)

Ster Woningen BV te Roosendaal, verzoekster tot cassatie, advocaat mr. G. Snijders te 's-Gravenhage, tegen

Stermij BV te Etten-Leur, verweerster in cassatie, niet verschenen.

(...)

3.1 In cassatie moet van het volgende worden uitgegaan.

(i) Stermij werd op 4 december 1979 ingeschreven in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel te Meppel en, na wijziging van haar statutaire zetel van Meppel in Etten-Leur, op 8 juli 1994 in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel in Breda.

(ii) De bedrijfsomschrijving van Stermij luidt: Het aannemen en uitvoeren van metselwerken en timmerwerken en voegwerkzaamheden, alles in de meest ruime zin des woords.

(iii) In oktober 1993 werd Ster Woningen opgericht, met als vestigingsplaats Roosendaal, en ingeschreven in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel in Breda.

(iv) De bedrijfsomschrijving van Ster Woningen luidt: Het aannemen en onderaannemen en uitvoeren van werken op het gebied van burgerlijke en utiliteitsbouw, alsmede van grondwerken, koop en verkoop van onroerende zaken, etc.

3.2 De Kantonrechter heeft in zijn tussenbeschikking geoordeeld, kort samengevat, dat het kenmerkende deel van beide handelsnamen bestaat uit het woord ster, dat de aard van de ondernemingen niet zozeer verschilt dat geen verwarringsgevaar is te duchten, dat ook de consumenten voor wie de door partijen te vervaardigen objecten bestemd zijn of voor wie de diensten worden verricht als publiek in de zin van art. 5 Handelsnaamwet moeten worden gezien, en dat voor een normaal oplettend en onderscheidend publiek verwarring tussen partijen is te duchten door de handelsnamen die zij gebruiken. Bij zijn eindbeschikking heeft de Kantonrechter Stermij veroordeeld om haar handelsnaam te wijzigen in 'Werkmij BV'.

3.3 De Rechtbank heeft anders geoordeeld. Zij heeft in rov. 3.4 vooropgesteld dat het geschil allereerst is gericht op de vraag of de handelsnamen 'Stermij BV' en 'Ster Woningen BV' in zo geringe mate van elkaar afwijken, dat bij het publiek verwarring tussen de beide ondernemingen te duchten is, en vervolgens geoordeeld:

- Het in de beide handelsnamen voorkomende woord 'Ster' heeft een zwak onderscheidend vermogen, zodat in de handelsnamen voor het overige een nogal grote gelijkenis nodig is, wil er verwarringsgevaar als bedoeld in art. 5 Handelsnaamwet te duchten zijn.

- Dit laatste is niet het geval, nu de beide handelsnamen zowel visueel als auditief aanmerkelijk van elkaar verschillen.

- Het feit dat beide ondernemingen in de bouwsector bedrijvig zijn, doet hieraan niet af. De ligging van beide bedrijven, met afzonderlijke vestigingsplaatsen, is zodanig dat gevaar voor verwarring als gevolg hiervan evenmin te vrezen is.

Tegen deze oordelen richt zich het middel.

3.4 Het middel is tevergeefs voorgesteld. De Rechtbank heeft de juiste maatstaf aangelegd door te onderzoeken of de handelsnamen in zo geringe mate van elkaar afwijken dat bij het publiek verwarring tussen de beide ondernemingen te duchten is. Dit onderzoek heeft haar geleid tot de slotsom dat zodanige verwarring in dit geval niet te vrezen is. De Rechtbank heeft geoordeeld dat het in beide handelsnamen voorkomende woord 'Ster' op zichzelf een zwak onderscheidend vermogen heeft. Hiervan uitgaande heeft zij vervolgens onderzocht of de beide handelsnamen, in hun geheel beschouwd, toch een zo grote gelijkenis vertonen dat het bedoelde gevaar te duchten is. Op grond van de visuele en auditieve verschillen tussen de beide namen heeft zij geoordeeld dat dit niet het geval is. Dit oordeel en de overige hiervoor in 3.3 weergegeven oordelen geven niet blijk van een verkeerde rechtsopvatting en kunnen, daar zij berusten op waarderingen van feitelijke aard in cassatie niet verder op juistheid worden getoetst. Zij zijn niet onbegrijpelijk noch onvoldoende gemotiveerd.

**4 Beslissing**

De Hoge Raad:  
verwerpt het beroep;  
veroordeelt Ster Woningen in de kosten van het geding in cassatie, tot op deze uitspraak aan de zijde van Stermij begroot op nihil.

---

## Conclusie Advocaat-Generaal Mok

### 1 Korte beschrijving van de zaak

1.1 Stermij BV, thans verweerster in cassatie, is in november 1979 opgericht en op 4 december 1979 ingeschreven in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel te Meppel. Na wijziging van haar statutaire zetel in juli 1994 van Meppel in Etten-Leur, is Stermij BV ingeschreven in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel in Breda. De bedrijfsomschrijving van Stermij BV luidt: 'Het aannemen en uitvoeren van metselwerken en timmerwerken en voegwerkzaamheden, alles in de meest ruime zin des woords.'

1.2 Ster Woningen BV, verzoekster van cassatie, is in oktober 1993 opgericht. Zij vestigde zich in Roosendaal en werd ingeschreven in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel in Breda. De bedrijfsomschrijving van Ster Woningen BV luidt: 'Het aannemen en onderaannemen en uitvoeren van werken op het gebied van burgerlijke en utiliteitsbouw, alsmede van grondwerken, koop en verkoop van onroerende zaken, etc.'

1.3 Bij inleidend verzoekschrift heeft Ster Woningen zich, met een beroep op art. 6 van de Handelsnaamwet (Hnw.), gewend tot de kantonrechter te Zevenbergen met het verzoek in de handelsnaam van Stermij BV een zodanige wijziging aan te brengen, dat een volgens haar aanwezige onrechtmatigheid zou worden opgeheven. Die onrechtmatigheid zou daarin schuilen dat Stermij sinds juli 1994 haar handelsnaam voerde in strijd met het bepaalde in art. 5 Hnw. Deze handelsnaam zou slechts in zo geringe mate van de door Ster Woningen gevoerde afwijken, dat, mede in verband met de aard van de beide ondernemingen en de plaats waar zij gevestigd zijn, bij het publiek verwarring te duchten zou zijn.

1.4 Na een tussenbeschikking d.d. 28 juni 1995 heeft de kantonrechter bij beschikking van 14 september 1995 de vordering toegewezen en Stermij op straffe van een dwangsom veroordeeld haar handelsnaam binnen één maand te wijzigen in 'Werkmij BV'.

1.5 Stermij is van deze beschikkingen in hoger beroep gekomen bij de rechtbank te Breda. Bij beschikking van 8 maart 1996 heeft de rechtbank de beschikkingen van de kantonrechter vernietigd en opnieuw rechtdoende het verzoek van Ster Woningen afgewezen.

1.6 Ster Woningen heeft tegen de beschikking van de rechtbank tijdig beroep in cassatie ingesteld. Het beroep steunt op een enkelvoudig middel, in het cassatierekest aangeduid met het cijfer 3. Het middel is in § 2 van het cassatierekest toegelicht en uitgewerkt, i.h.b. onder de nummers 2.7-2.11. Stermij heeft geen verweerschrift ingediend.

### 2 Bespreking van het middel

2.1 De rechtbank heeft (ro. 3.4.) overwogen dat het in de beide handelsnamen voorkomende woord 'Ster' een

zwak onderscheidend vermogen heeft, zodat in de handelsnamen voor het overige een nogal grote gelijkenis nodig is, wil er verwarringsgevaar als bedoeld in art. 5 Hnw. te duchten zijn. Naar het oordeel van de rechtbank is dat laatste niet het geval, nu de beide handelsnamen zowel visueel als auditief aanmerkelijk van elkaar verschillen. Het feit dat beide ondernemingen in de bouwsector werkzaam zijn, zou daaraan niet afdoen en ook de ligging van beide bedrijven, met afzonderlijke vestigingsplaatsen, zou zodanig zijn dat gevaar voor verwarring als gevolg hiervan evenmin te vrezen is.

2.2 Het middel voert aan dat de enkele omstandigheid dat het in beide handelsnamen voorkomende woord 'Ster' een zwak onderscheidend vermogen heeft, rechtens nog niet meebrengt dat in de handelsnamen voor het overige een nogal grote gelijkenis nodig is, wil verwarringsgevaar te duchten zijn. Zodanige verwarring zou mogelijk zijn ten gevolge van het in beide namen voorkomende woord 'Ster', de plaats en de betekenis die dat woord in beide namen als geheel voor het publiek heeft en het feit dat beide partijen ondernemen in dezelfde sector van het economisch leven en in dezelfde regio.

2.3 Art. 5 Hnw., waarom het hier gaat, verbiedt het voeren van een handelsnaam die, vóórdat de onderneming onder die naam werd gedreven, reeds door een ander rechtmatig gevoerd werd, of die van diens handelsnaam slechts in geringe mate afwijkt, een en ander voor zover dientengevolge, in verband met de aard der beide ondernemingen en de plaats waar zij gevestigd zijn, bij het publiek verwarring tussen die ondernemingen te duchten is.

2.4 Aangenomen wordt dat het artikel primair de belangen van de oudste gebruiker beschermt, maar daarnaast ook waakt tegen misleiding van het publiek. Het verbod van art. 5 Hnw. geldt alleen voor zover verwarring te vrezen is. Het criterium van verwarringsgevaar bepaalt de beschermingsomvang van het recht op de handelsnaam op grond van de Hnw. De andere criteria die worden genoemd in art. 5 Hnw. (maar niet als limitatief bedoeld zijn) vormen hulpmiddelen om te beoordelen in hoeverre er sprake is van verwarringsgevaar.

2.5 Er bestaat in het geding geen meningsverschil over dat Ster Woningen de handelsnaam als eerste heeft gevoerd. Weliswaar deed Stermij dat vele jaren eerder, maar in een ander deel van het land. Zoals dikwijls in concurrentiezaken, komt het aan op de relevante markt, zoals art. 5 Hnw. ook aangeeft (aard der ondernemingen en vestigingsplaats). De kantonrechter heeft zich met de afpaling van de relevante markt bezig gehouden. Hij spreekt van het 'gebied waarin verzoekster (Ster Woningen) sinds oktober 1994 opereert'. Daarbij heeft hij het oog op gebied in geografische zin. Zonder dat hij dit precies afbakt stelt hij buiten twijfel dat Meppel, waar Stermij oorspronkelijk gevestigd was, daartoe niet behoort. In appel heeft Stermij over dat oordeel niet geklaagd. Evenzeer staat vast dat beide partijen op dezelfde dienstenmarkt opereren, althans, zoals de kantonrechter het in zijn tussenbeschikking heeft uitgedrukt, 'raakvlakken met elkaar hebben'.

2.6.1 De rechter moet met alle omstandigheden, die het verwarringsgevaar in de hand werken of tegengaan rekening houden. Art. 5 Hnw. noemt een aantal omstandigheden van de eerstbedoelde aard, maar ook op andere factoren dan genoemde mag de rechter acht slaan. Het gaat derhalve in een zaak als de onderhavige om de vraag of verwarring bij het publiek valt te vrezen.

2.6.2 De wet vereist niet dat de handelsnaam onderscheidend vermogen heeft. De handelsnaam mag bijvoorbeeld ook uit louter beschrijvende woorden bestaan. In de literatuur (...) is aangenomen dat de handelsnaam wel enig onderscheidend vermogen moet hebben. Daaraan mogen dan niet te strenge eisen worden gesteld, maar het onderscheidend vermogen kan wel (mede) bepalen in hoeverre de handelsnaam kan worden beschermd. De handelsnaam mag de taal niet monopoliseren, zodat in de handelsnaam voorkomende beschrijvende woorden ook door anderen kunnen worden gebruikt, zolang hierdoor maar geen verwarring voor het publiek ontstaat. Doorslaggevend is dus weer het criterium van het verwarringsgevaar.

2.6.3 De desbetreffende handelsnamen moeten in hun geheel met elkaar worden vergeleken. Daarbij zal echter vooral moeten worden gelet op het kenmerkende deel van de handelsnamen: (...) Als het kenmerkende deel van beide namen overeenstemming vertoont neemt men in het algemeen aan, dat er sprake is van een de geringe afwijking als bedoeld in artikel 5. Niet van belang zijn dan factoren als de lengte van de volledige handelsnaam of bepaalde toevoegingen aan één van beide namen. Wel kan onder omstandigheden belang worden gehecht aan het (weinig) onderscheidend karakter van de naam of een deel daarvan. (...) Wat het kenmerkende deel van een handelsnaam is, hangt van de omstandigheden af. Wanneer een fantasiewoord of eigennaam deel uitmaakt van een langere handelsnaam, zal dit veelal als het hoofdbestanddeel worden beschouwd, maar niet altijd. (...) De vraag wat het hoofdbestanddeel is van een handelsnaam en of er tussen twee namen (slechts) een geringe afwijking bestaat, wordt door de Hoge Raad als een feitelijke gezien, die in cassatie niet meer aan de orde kan komen.

2.7.1 De rechtbank heeft geoordeeld dat gevaar voor verwarring niet te vrezen is. Zij heeft zich daarbij op de volgende factoren gebaseerd:

- het (gemeenschappelijke) woord 'Ster' heeft h.i. een zwak onderscheidend vermogen;
- de beide handelsnamen verschillen zowel visueel als auditief aanmerkelijk van elkaar;
- de ligging van beide bedrijven; zij hebben verschillende vestigingsplaatsen.

Aldus heeft de rechtbank een juiste maatstaf (verwaringsgevaar) aangelegd en haar oordeel bovendien gemotiveerd. Zij heeft niet gemotiveerd waarom het woord 'Ster' een zwak onderscheidend vermogen heeft, maar de opvatting is m.i. niet onbegrijpelijk, terwijl motivering van motivering als regel niet kan worden verlangd.

2.7.2 De beoordeling van de vraag of gevaar voor verwarring bestaat, is overgelaten aan de feitenrechter, die

daarbij een grote vrijheid heeft. De door het middel aangevallen overweging, inhoudend dat de omstandigheid dat het in beide handelsnamen voorkomende woord 'Ster' een zwak onderscheidend vermogen heeft, zodat voor het overige een nogal grote gelijkenis nodig is, wil er verwarringsgevaar als bedoeld in art. 5 Hnw. te duchten zijn, is m.i. niet meer dan een uitgangspunt voor de waardering van de feiten in het onderhavige geval. De rechtbank heeft met dat uitgangspunt, blijkens de context van ro. 3.4, tot uitdrukking willen brengen dat het gemeenschappelijk bestanddeel 'Ster' de handelsnamen zodanig domineerde, dat dit bestanddeel de ondernemingen identificeerde.

2.7.3 Al het bovenstaande neemt niet weg dat het tegenovergestelde resultaat, waartoe de kantonrechter gekomen is, ook goed verdedigbaar is. Persoonlijk voel ik daarvoor meer dan voor de opvatting van de rechtbank. De rechtbank is hier echter de hoogste feitenrechter. Zij heeft een m.i. juiste maatstaf aangelegd. Haar feitelijk oordeel is voldoende gemotiveerd en niet onbegrijpelijk. Voor cassatie is daarom geen plaats, zodat het middel moet worden afgewezen.

### 3 Conclusie

De conclusie luidt tot verwerping van het beroep, met veroordeling van verzoekster in de kosten.

(...)

---